

35—47). — Smärre Meddelanden i Göteborgs vetensk.- och vitterh.-samh. handl. (1778), VA Nya handl. (1780, 98, 1808, 09, 10, 13), Läkaren och natur. forskaren (Bd 10, 12—15, 1791—1807; ambetsberättelser från Vadstena till collegium medicum), Beyträge zur Naturkunde (Bd 1—2, 1805—10), Neues Jouml f. d. Botanik (Bd 1, 1806), Inrikes tidningar (1810), tal vid förste landtmätaren Matthias Wallbergs jordfästning (i Vadstena 27 mars 1808) m. fl.

Handskrift: Läran om växterne, eller svensk botanisk encyklopedie.

Källor: Biografi över A. i VA Handl. 1819; A. v. Krempelhuber, Gesch. u. Litteratur der Lichenologie (1867).

R. SERNANDER.

Achrelius, gren av släkten Acrelius (se d. o.), vilken kom till Finland med Ericus Danielis Achrelius, f. 1604, † 1670, professor i medicin i Åbo 20 sept. 1641; A. företog en resa genom Finland för att lära känna »invånarnas levnadssätt och allmännaste sjukdomar samt tillika utröna de här växande örters nytta emot de samma», men hans intresse för tjänsten och vetenskapen synes snart ha slappnat. Mera bekant är

Daniel Achrelius, f. 1644 i Åbo, † 23 apr. 1692 därstädes. Föräldrar: ovannämnde professor Erik Achrelius och Margareta Rothovia, dotter till biskopen Isak Rothovius. Student i Åbo 1662; disp. 1669 (De interpretatione sacræ scripturæ, p. XIV, pres. E. Svenonius) och 24 maj 1672 (Diss. physiologic, terraquei globi. . . structuram. . . repræsentans, pres. M. Miltopæus); fil. magister 4 juni 1672. Akademisekreterarens amanuens 1669; akademisekreterare och adjunkt i filosofiska fakulteten 1673; av konsistorium föreslagen till bibliotekarie 1675; eloquentie professor efter sin lärare Miltopæus hösten 1679 (installerad 11 nov.); akademins rektor läsåret 1687—88.

Gift 21 sept. 1680 med Anna Lind, dotter till hauptmannen Per Joensson Lind.

A. synes av morfadern, biskop Rothovius, ha ärvt både energi och häftighet. Hans nit för undervisningen var stort: icke nöjd med att rycka upp sitt eget ämne, latinet, ur dess lägervall vid akademien, utsträckte han sin undervisning till åtskilliga andra ämnen, såsom historia, filosofi och fysik, i vilka han ansåg handledningen otillfredsställande. Delvis på grund av dylika ingrepp på andra professorers läroombåden, delvis på grund av sitt hetsiga och satiriska lynne invecklades han i en mängd tvister. Redan som student blev han 1668 av konsistorium straffad, för det han förolämpat två kamrater och filosofiska fakulteten. Några år senare, 1676, beskyllde biskop Johannes Gezelius d. ä. honom för att genom klandrande uttalanden om kyrkans styresmän i ett